

แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครอง
ของเทศบาลตำบลแม่หล่าย ตามวิถีประชาธิปไตย
GUIDELINE FOR PROMOTING POLITICAL BEHAVIOR AND
ADMINISTRATION OF MAE LAI SUB-DISTRICT MUNICIPALITY
BY DEMOCRATIC WAY

ธนนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว, Thnananan Kumthinkaew
สุพิชญา กัณกา, Supitchaya Kunka
เขมิกา วรวิฑูฒิกุล, Khemika Varitwuttikul
พรสวรรค์ สุขไมตรี, Ponsavon Sukmaetri
กิตติศักดิ์ วิมล, Kittisak Wimon
สมจิต ขอนวงศ์, Somjit Konwong
สุชาวดี วังคำ, Sukhawadee Wangkam
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
Mahachulalongkornrajavidyalaya Phrae Campus
E- mail : pejum16@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หล่าย ตามวิถีประชาธิปไตย 2) การศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หล่าย ตามวิถีประชาธิปไตย รูปแบบเป็นการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมโดยข้อมูลโดยวิธีแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยข้อมูลโดยวิธีแจกแบบสอบถาม โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประกอบไปด้วย ประชาชนในเทศบาลตำบลแม่หล่าย จำนวน 4,469 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลแม่หล่าย อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 367 คน ด้วยวิธีบังเอิญเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) แบบเจาะจงจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ระดับแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.65, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = 0.71) อยู่ในระดับมาก และด้านส่งเสริมการร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 0.68) มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า ประชาชนขาดความศรัทธาต่อพรรคการเมือง ความศรัทธาต่อนักการเมือง การขัดแย้งทางความคิดทางการเมืองอย่างรุนแรง ขาดความสามัคคีในชุมชน, ขาดการส่งเสริมจากภาคประชาสังคม อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย, รัฐยังขาดระบบการเมืองที่ทำหน้าที่ เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ และปัญหาทางด้านทัศนคติและพฤติกรรมการเมืองของไทย ส่วนข้อเสนอแนะมีดังนี้

1) องค์กรปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการนำเสนอแผนโครงการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2) สามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขปัญหาการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน และแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ได้ถูกต้องตรงประเด็น และสอดคล้องกับประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ส่งเสริมพฤติกรรม, ทางการเมืองการปกครอง, เทศบาลตำบลแม่หลาย, วิถีประชาธิปไตย

Abstract

This research The objectives were 1) to study the ways of promoting political and administrative behavior of Mae Lai Subdistrict Municipality in accordance with the democratic way; 2) to study the problems and obstacles and recommendations of guidelines for promoting political and administrative behavior of the Mae Lai Subdistrict Municipality in a democratic way The research model is a mixed research methodology (Mixed Methods Research) consisting of quantitative. (Quantitative Research) collected by the questionnaire distribution method (Questionnaire) by the questionnaire distribution method The research team determined the population and sample groups in the study consisted of People in Mae Lai Sub-district Municipality amounted to 4,469 people. Mae Lai Subdistrict Municipality Muang Phrae District, Phrae Province consisted of 367 people by accidental method to collect data. and qualitative research. Data were collected by means of an In Depth Interview, a specific form from 9 respondents.

The results showed that

1. The results of the analysis of the level of guidelines for promoting political and administrative behavior of Mae Lai Subdistrict Municipality under a democratic way Overall, it was at a high level ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.53). The areas with the highest averages were: Promotion of political news tracking ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.71) was at a high level. and the promotion of political participation ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.68) had the lowest mean.

2. The results of the analysis of data on problems and obstacles regarding the approach to promoting political behavior and governance of the Mae Lai Subdistrict Municipality according to the democratic way revealed that the people lacked faith in political parties, faith in politicians. severe political conflict lack of unity in the community, lack of support from civil society, democratic political ideology, the state still lacks a political system that functions for the benefit of the majority of the people and problems in Thai political attitudes and behaviors. The recommendations are as follows:

1) Local Administrative Organization or government agencies that are responsible for promoting public participation can use the information obtained from the research to be used as information for presenting project plans to promote public political participation.

2) Be able to use the information obtained to improve the problem of people's perception of political news and correct the problem of political participation of the people in the area correctly and to the point and more in line with the people in the area.

Keywords : behavior promotion, political and administrative, Mae Lai Subdistrict Municipality, democratic way.

บทนำ

ประเทศไทยนับตั้งแต่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 การพัฒนาระบบการเมืองในรูปแบบนี้ มาเป็นช่วงระยะที่ไม่ยาวนาน ในการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นการปฏิวัติ รัฐประหาร การสับเปลี่ยนกันขึ้นสู่อำนาจทั้งที่ชอบธรรมและขาดความชอบธรรม มีการเลือกตั้งแม้ว่ามีความ พยายามหาวิธีการและรูปแบบต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่เคยปรากฏว่ามี รัฐบาลชุดใดที่สามารถอยู่ได้ครบวาระ มักจะเกิดเหตุการณ์ยุบสภาบ่อยครั้งมากในสังคมประชาธิปไตย ทำให้ประเทศไทยได้การปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นครั้งแรกสลับกับระบอบเผด็จ การทหาร ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่วิธีการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตยอย่างที่เห็นทุกวันนี้ อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง เมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงของการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยที่ผ่านมา นั้น พบว่าระบบการกำกับดูแลที่เป็นอยู่ยังไม่พัฒนาได้ทันกับการขยายตัวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสภาพการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งยังไม่สอดคล้องกับทิศทางการปรับบทบาทภารกิจของรัฐดังกล่าว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (สถาบันพระปกเกล้า, 2560, น. 5) ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้น ตามที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ได้ถูกบรรจุไว้ในมาตรา 247 ถึง 254

ในหมวด 14 ของรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2560 ซึ่งนับว่าเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดีอีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ และการเรียนรู้การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมกันคิดร่วมกันทำพัฒนาท้องถิ่นของตนเองการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประเทศไทยขึ้นกับการพัฒนาชุมชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยจะต้องมี 4 มิติ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันโดยการมีการเมืองเป็นฝ่ายบริหารจัดการประเทศตั้งแต่ชุมชนท้องถิ่น ถึงระดับชาติการเมืองเป็นเรื่องอำนาจจัดสรรผลประโยชน์ในสังคมเป็นตัวกำหนดกิจกรรมของสังคมนั้น ๆ ในทุกแง่ทุกมุม โดยอำนาจจัดสรรผลประโยชน์ในสังคมนั้น ๆ จะต้องเป็นธรรม และยั่งยืนการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตย ได้เลือกรูปแบบการควบอำนาจ (Fusion of Power) โดยทั่วไปเรียกว่าระบบรัฐสภา (Parliamentary System) เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาจากประเทศอังกฤษ โดยที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม และเป็นสัตว์การเมือง “ไม่ว่าคุณจะทำอะไรก็เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือไม่แต่การเมืองจะเกี่ยวข้องกับชีวิตคุณแน่นอน” นั่นก็คือการเมืองจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิต และการดำรงชีวิตทุกด้านทุกมิติ เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม การเมืองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม

ดังนั้น จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลาย ตามวิถีประชาธิปไตย ได้นำแนวความคิดที่จะนำการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี 2475 ประเทศไทยมีการพัฒนาระบบการเมืองในรูปแบบนี้มาเป็นช่วงระยะที่ไม่นานและเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการปฏิวัติรัฐประหารการสับเปลี่ยนกันขึ้นสู่อำนาจทั้งที่ชอบธรรมและขาดความชอบธรรม และมีเหตุการณ์ความวุ่นวายเกิดขึ้นมากมายในช่วงหลายสิบปี ที่ผ่านมา โดยปัญหาเหล่านี้จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน จึงต้องหาแนวทางที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชนในเทศบาลแม่หลาย อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อให้สามารถเข้าใจในระบบการปกครองของไทยอย่างถ่องแท้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย

2. การศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หล่าย ตามวิถีประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมโดยข้อมูลโดยวิธีแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(1) งานวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเทศบาลตำบลแม่หล่าย อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 4,469 คน กลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2545, น. 47) ได้จำนวน 367 คน

(2) งานวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำท้องที่และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่หล่าย อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 8 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ Item – Objective Congruence Index : IOC) โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์, 2538, น. 175) จากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 3 ท่าน ผลจากการทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.842 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วจึงนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลในงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) งานวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมโดยข้อมูลโดยวิธีแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน และใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีบังเอิญในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2545, น. 47)

(2) งานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลาย ตามวิถีประชาธิปไตย

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย โดยใช้เทคนิควิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิเคราะห์มีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมาก เพศหญิง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 57.20 ส่วนมาก อายุ 31-40 ปี จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 ส่วนมาก โสด จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 ส่วนมากสำเร็จการศึกษาม.3 จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 ส่วนมากประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 50.10 ส่วนมากมีรายได้ 6,001 – 9,000 บาท จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20 เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ส่วนมากไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใด จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 มีบทบาทหน้าที่ในครอบครัวส่วนมากแม่(เป็นผู้รับผิดชอบครอบครัว(หัวหน้าครอบครัว) จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 ส่วนมากสมาชิกของชุมชนหรือลูกบ้านจำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 96.70

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ที่	แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครอง ของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
1	ด้านส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมือง	3.95	0.65	มาก
2	ด้านส่งเสริมการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	3.62	0.66	มาก
3	ด้านส่งเสริมการสนทนาทางการเมือง	3.70	0.71	มาก
4	ด้านส่งเสริมการร่วมกิจกรรมทางการเมือง	3.33	0.68	ปานกลาง
	รวม	3.65	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลาย ตามวิถีประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.65) รองลงมา ด้านส่งเสริมการสนทนาทางการเมืองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.71) ด้านส่งเสริมการใช้สิทธิ์เลือกตั้งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านส่งเสริมการร่วมกิจกรรมทางการเมืองค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลาย ตามวิถีประชาธิปไตย ด้านส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านส่งเสริมการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ด้านส่งเสริมการสนทนาทางการเมือง และด้านส่งเสริมการร่วมกิจกรรมทางการเมือง พบว่า องค์การปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม และหาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของประชาชน สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการนำเสนอแผน/โครงการเพื่อหาแนวส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลาย ตามวิถีประชาธิปไตย ของตัวแทนประชาชนของเทศบาลตำบลแม่หลาย อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) พบว่า ด้านส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมือง กลุ่มการเมืองท้องถิ่น ควรที่จะเป็นแกนหลักในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทั้งผ่านเสียงตามสาย รถประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งดียิ่งขึ้น ซึ่งจะสร้างโอกาสให้ได้รับการเลือกตั้งการเมืองได้สูงกว่าผู้สมัครที่มีการหาเสียงน้อย ด้านส่งเสริมการใช้สิทธิ์เลือกตั้งการรณรงค์

ชักชวนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบวันเลือกตั้งจะทำให้ประชาชนได้รับรู้ก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง ประชาชนจะเตรียมพร้อมโดยการไปตรวจสอบรายชื่อที่ตนมีสิทธิการประชาสัมพันธ์ที่กลุ่มการเมืองควรเป็นผู้เร่งประชาสัมพันธ์ด้วยเพื่อจะได้ถือโอกาสแนะนำตัวของผู้ลงสมัคร ด้านส่งเสริมการสนทนาทางการเมือง ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการสื่อสารระหว่าง บุคคล จากการสื่อสารหรือการพูดคุยของคนในครอบครัว ในกลุ่มเพื่อน จากนักการเมือง และจากผู้นำชุมชน และด้านส่งเสริมการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนนั้น กลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ และรัฐต้องส่งเสริมเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง การลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวทางการเมือง ยังไม่ครอบคลุมในเชิงพื้นที่ ในการสร้างสำนึกทางการเมืองของประชาชน เพื่อให้ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอันเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.65 ,S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแนวทางการส่งเสริมการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย ด้านส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.95, S.D. = 0.65) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร” พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง 2 ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ (ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, น. 330)

ผู้ตอบแบบสอบถาม แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย ด้านส่งเสริมการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.62, S.D. = 0.66) ซึ่งสอดคล้องกับ “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในจังหวัดแพร่” ด้านส่งเสริมการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.00, S.D. = 1.052) พบว่า การส่งเสริมการใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ การไปลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมืองประเภทอื่นแล้ว ในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยถือว่า การเลือกตั้งเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ (สายัณห์ อินันใจ, 2562, น. 8)

ผู้ตอบแบบสอบถาม แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หล่าย ตามวิถีประชาธิปไตย ด้านส่งเสริมการสนทนาทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = 0.71) การสื่อสารทางการเมืองมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร ระหว่างบุคคลการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม หรือการสื่อสารมวลชน แต่ทั้งนี้ไม่ถือว่าเป็นการสื่อสารในรูปแบบใด เป้าหมายของการสื่อสารในบริบททางการเมืองมักจะเป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสาร มีความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการสื่อสารทางการเมืองที่มีต่อผู้รับสารแทบทั้งสิ้นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองซึ่งเป็นการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยที่ไม่ปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธพงษ์ เชื้อนแก้ว (2559, น. 89) พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งยังมีส่วนร่วมทางการเมืองภายในมหาวิทยาลัยและการเมืองระดับชาติ โดยการชักชวนผู้อื่นไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง ติดตาม รับฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีการติดตามผลการเลือกตั้งและข้อมูลทางการเมือง และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ในลักษณะของการแสดงข้อร้องทุกข์ พบปะ พูดคุย และร่วมประชุมหรือเข้าร่วมกิจกรรมกับนักการเมืองท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถาม แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หล่าย ตามวิถีประชาธิปไตย ด้านส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 0.68) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายัณห์ อินันใจ (2562, น. 103) ซึ่งแปลผลได้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมืองการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน การปกครองระบอบประชาธิปไตย จะต้องให้ความสนใจมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีส่วนในการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมือง ประชาชนควรมีสติเลือกวิถีการมีส่วนร่วมของตนเอง ควรเปิดช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น

ผลการวิจัยแสดงจากผลการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า ด้านส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมือง กลุ่มการเมืองท้องถิ่นควรที่จะเป็นแกนหลักในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทั้งผ่านเสียงตามสาย รถประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีลูกกระสุน กล่าวว่า การใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการส่งออกเนื้อหา เพื่อโน้มน้าวให้ผู้รับเห็นคล้อยตามสิ่งที่สื่อมวลชนได้นำเสนอหรือตั้งประเด็นเอาไว้ ทั้งนี้ทฤษฎีดังกล่าวได้ วิเคราะห์ถึงอิทธิพลอันมหาศาลของสื่อมวลชนในการล้างสมองผู้คนให้เปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมได้ ตามแต่สื่อมวลชนจะชี้นำหรือสั่งการทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมองผู้รับสารเป็นเพียงกลุ่มคนที่ไร้การขัดขืน และพร้อมจะเป็นผู้รับอย่างเดียว (พิจิตรา ศุภสวัสดิ์กุล, 2553, น. 89)

จากผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ พบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในการที่จะเลือก คณะบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้ามาเป็นผู้แทน หรือผู้นำท้องถิ่น จะต้องมีการทบทวนอย่างไรรี้อย่างไรที่จะได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องจิตวิทยาการเมือง ได้กล่าวไว้ว่า ความสนใจทางการเมืองนั้นเป็นพื้นฐานของความโน้มเอียงพื้นฐานทางการเมือง ความไว้วางใจการเมือง ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง ฯลฯ บุคคลที่มีความสนใจทางการเมืองสูงมักจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลทั่ว ๆ ไป (ณรงค์ สินสวัสดิ์, 2518, น. 14)

ส่วนผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ พบว่า ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการสื่อสารระหว่าง บุคคล จากการสื่อสารหรือการพูดคุยของคนในครอบครัว ในกลุ่มเพื่อน จากนักการเมือง และจากผู้นำชุมชน ซึ่งในระบอบการปกครองของประเทศที่เป็นประชาธิปไตยจะให้เสรีภาพในการสนทนาเรื่องทางการเมืองอย่างอิสระเพราะเป็นการแสดงออกภายใต้กฎหมายที่เป็นประชาธิปไตยที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิด ทิพาพร พิมพิสุทธ์ (2521, น. 204) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการกระทำ อาจจะถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย อาจใช้ความรุนแรง หรือไม่ใช้ความรุนแรง การกระทำต่าง ๆ อาจโดยสำนักทางการเมืองหรือถูกชักจูงระดมพลังก็ได้เช่นกันและต้องสะท้อนการกระทำของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลที่เรียกว่า “การมีส่วนร่วมโดยตนเองซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบายทางอ้อม”

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า ผู้นำต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง ต้องมีส่วนร่วมทำกิจกรรมทุกครั้งเมื่อมีโอกาส ทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อความเจริญให้เกิดประโยชน์แก่บ้านเมือง ตามตัวอย่างที่ว่า “ตัวอย่างที่ดี มีค่ามากกว่าคำสอน การเข้าร่วมส่งเสริมการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองพรรคการเมืองและกลุ่มทาง การเมืองต่าง ๆ รัฐหรือพรรคการเมือง ผู้นำชุมชน ควรตระหนักถึงกิจกรรมต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญที่สุดเนื่องจากการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด” ซึ่งแปลผลได้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะต้องให้ความสนใจมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมือง ประชาชนควรมีสิทธิเลือกวิถีการมีส่วนร่วมของตนเอง ควรเปิดช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น หากกิจกรรมทางการเมืองนั้นไม่ได้มีการบังคับโดยกฎหมาย (สนุก สิงห์มาตร และพิกุล มีมานะ, 2561, น. 147)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1) องค์การปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการนำเสนอแผนโครงการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2) สามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขปัญหาการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน และแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ได้ถูกต้องตรงประเด็น และสอดคล้องกับประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้น

2) ควรศึกษาสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของ ประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือด้วย

3) ควรนำงานวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในหน่วยงาน องค์การ หรือประชาชนในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ สีนสวัสดิ์. (2518). จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทิพาพร พิมพิสุทธิ์. (2521). พัฒนาทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2545). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 7.

กรุงเทพฯ : บริษัท วี.อินเตอร์ พรินท์ จำกัด.

พิจิตรา ศุภสวัสดิ์กุล. (2553). แนวคิดของทฤษฎีลูกกระสุน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ยุทธพงษ์ เชื้อนแก้ว. (2559). ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

กาฬสินธุ์. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. 3(2), 89.

- สถาบันพระปกเกล้า. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สนุก สิงห์มาตร และพิกุล มีมานะ. (2561). พฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. 12(1), 147.
- สายัณห์ อินันใจ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในจังหวัดแพร่. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่. 6(2), 32.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์.(2538). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ สถาบันบัณฑิต : พัฒนาบริหารศาสตร์.

